

U S T A W A
z dnia 24 stycznia 1991 r.

**kombatantach oraz niektórych osobach
będących ofiarami represji
wojennych i okresu powojennego**

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uznaje szczególne zasługi dla Polski tych wszystkich obywateli polskich, którzy walczyli o suwerenność i niepodległość Ojczyzny, nie szczędząc życia i zdrowia na polach walki zbrojnej – w formacjach Wojska Polskiego, armii sojuszniczych, a także w podziemnych organizacjach niepodległościowych i w działalności cywilnej – z narażeniem na represje.

Sejm stwierdza, że władze III Rzeszy Niemieckiej, ówczesne władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich i komunistyczny aparat represji w Polsce są winni cierpień zadanych wielu obywatelom Państwa Polskiego ze względów narodowościowych, politycznych i religijnych. Spowodowały one śmierć wielu milionów, a dla wielu stały się przyczyną trwałej utraty zdrowia.

Kombatantom oraz ofiarom represji należy jest głęboki szacunek wszystkich rodaków oraz szczególna troska i opieka ze strony instytucji państwowych, samorządów terytorialnych i organizacji społecznych. Dając wyraz tym intencjom – uchwała się, co następuje:

INTRODUCTION

LAW
of January 24, 1991

**regarding veterans and certain people who
were victims of wartime and post-war
repression.**

The Sejm (lower house of the Polish parliament – translator's note) of the Republic of Poland recognizes extraordinary contribution of the citizens who, exposed to repression, fought for sovereignty and independence of their Country without sparing their life and health on various battlegrounds: serving in the ranks of Polish armed forces, allied armies, underground organizations, and civil defense units.

The Sejm declares that the government of the German Third Reich, the government of the Union of Soviet Socialist Republics, and the Polish apparatus of communist repression are responsible for suffering inflicted on many citizens of Poland due to their nationality, political views, and religion. They caused millions to die and many to suffer permanent health loss.

Veterans and victims of repression deserve deep respect of all citizens and a special care and protection from government institutions, local governments, and social organizations. As an expression of these intentions, be it enacted as follows:

Translation by Magdalena Thomas

SUMMARY

This is the explanation of why the pension is being offered to veterans and victims of the war: those who suffered at the hands of the Nazis, the USSR, and the Polish Communist Party are owed respect and special care.

ARTICLE 4

ORIGINAL POLISH TEXT

ART 4. 1. Przepisy ustawy stosuje się również do osób, które podlegały represjom wojennym i okresu powojennego. Represjami w rozumieniu ustawy są okresy przebywania:

1) z przyczyn politycznych, narodowościowych, religijnych i rasowych:

a) w hitlerowskich więzieniach, obozach koncentracyjnych i ośrodkach zagłady,
b) w innych miejscach odosobnienia, w których warunki pobytu nie różniły się od warunków w obozach koncentracyjnych, a osoby tam osadzone pozostawały w dyspozycji hitlerowskich władz bezpieczeństwa,

c) w innych miejscach odosobnienia, w których pobyt dzieci do lat 14 miał charakter eksterminacyjny, a osoby tam osadzone pozostawały w dyspozycji hitlerowskich władz bezpieczeństwa;

2) z przyczyn narodowościowych i rasowych w gettach;

3) z przyczyn politycznych, religijnych i narodowościowych:

a) w więzieniach oraz poprawczych obozach pracy i poprawczych koloniach pracy podległych Głównemu Zarządowi Obozów i Kolonii Poprawczych NKWD, a od marca 1946 r. MWD ZSRR,

b) na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR;

4) w więzieniach lub innych miejscach odosobnienia na terytorium Polski na mocy skazania w latach 1944–1956, na podstawie przepisów wydanych przez władze polskie, przez sądy powszechne, wojskowe i specjalne albo w latach 1944–1956 bez wyroku – za działalność polityczną bądź religijną, związaną z walką o suwerenność i niepodległość.

2. Przepisy ustawy stosuje się także do osób, które jako dzieci zostały odebrane rodzicom w celu poddania eksterminacji lub w celu przymusowego wynarodowienia.

ENGLISH TRANSLATION

ART. 4. 1. The provisions of this Act shall also apply to persons who have been subject to the repression of war and the post-war period. Repression within the meaning of the Act are periods of stay:

(1) due to political, ethnic, religious, and racial reasons: a) in Nazi prisons, concentration and death camps, b) in other penal institutions, where living conditions were similar to those of concentration camps, individuals held prisoners of which were at the disposal of the Nazi Security Authority, c) in other penal institutions, in which children up to 14 years old stayed and their stay was exterminatory in nature, and individuals held prisoners of which were at the disposal of the Nazi Security Authority,

(2) in ghettos due to ethnic and racial reasons, (3) due to political, religious, and ethnic reasons: a) in prisons and young offender's labor camps as well as young offender's labor colonies subordinate to the Headquarters of the Young Offender's Camps and Colonies NKWD, and since March of 1946 to MWD USSR, b) at compulsory exiles and deportations in USSR, (4) in prisons and other penal institutions on the territory of Poland by virtue of conviction in the years of 1944-1956, on the basis of regulations issued by the Polish Authorities, by courts of general jurisdiction, by military and special courts or without a conviction within the years of 1944-1956 – for political or religious activity involving struggle for sovereignty and independence. Therefore, please indicate what kind of repressions you were a victim of within the years of 1939-1945 and submit any evidence for having been repressed during occupation.

2. The regulation also applies to the people who were taken away from their parents as children in order to be exterminated or forcibly denationalized.

SUMMARY

This article, as applied to survivors of the Holocaust, defines repression as being in a concentration camp or similar kind of confinement, a ghetto, or forcible deportation to the USSR, all because one is Jewish.

ARTICLE 21

ORIGINAL POLISH TEXT

ART. 21.

1. Uprawnienia określone w ustawie przysługują osobie, która uzyska decyzję potwierdzającą działalność wymienioną w art. 1 ust. 2 i w art. 2 albo fakty, o których mowa w art. 4, posiada obywatelstwo polskie lub posiadała je w okresie działalności kombatanckiej bądź w okresie podlegania represjom, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, nie przysługują osobie, która:

- 1) w okresie wojny 1939–1945 kolaborowała z hitlerowskim okupantem; przymusowo pełniła służbę
- 2) i w armii niemieckiej lub dobrowolnie zadeklarowała odstąpienie od narodowości polskiej, jeżeli potem do końca wojny nie brała udziału w walce o niepodległość Polski;
- 2¹) kolaborowała z radzieckimi władzami okupacyjnymi w latach 1939–1941;
- 3) w okresie od września 1939 r. do końca 1956 r. służyła w NKWD albo w innych organach represji ZSRR działających przeciwko Narodowi i Państwu Polskiemu;
- 4) w latach 1944–1956:
 - a) pełniła służbę lub funkcję i była zatrudniona w strukturach Urzędów Bezpieczeństwa, Służby Bezpieczeństwa i Informacji Wojskowej, a także nadzorujących je komórkach jednostek zwierzchnich związanych ze stosowaniem represji wobec osób działających na rzecz suwerenności i niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) była zatrudniona, pełniła służbę lub funkcję w jednostkach organizacyjnych lub na stanowiskach związanych ze stosowaniem represji wobec osób podejrzanych lub skazanych za działalność podjętą na rzecz suwerenności i niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej:
 - w organach prokuratury i prokuraturze wojskowej,
 - w sądownictwie powszechnym lub wojskowym,
 - w służbie więziennej,
 - c) była zatrudniona, pełniła służbę lub funkcję w aparacie bezpieczeństwa publicznego poza strukturami Urzędów Bezpieczeństwa, Służby Bezpieczeństwa lub Informacji Wojskowej, jeżeli podczas i w związku z tą

ENGLISH TRANSLATION

ART. 21

1. The rights defined in the law are granted to a person who has received a decision confirming activity noted in article 1 paragraph 2 article 2 or facts as discussed in article 4, possessing Polish citizenship, or who possessed such in the period of military activity or in the period of repression, with the reservation mentioned in paragraph 2.

2. Rights discussed in paragraph 1 are not granted to any person who:

- 1) during the war of 1939 to 1945 collaborated with the Hitlerite occupier;
- 2) Was forced to serve in the German army or voluntarily cleared cancellation of Polish citizenship, if until the end of the war he did not take part in the battle for Polish independence;
- 2¹) Collaborated with the Soviet occupying power during the years 1939 to 1941;
- 3) From September 1939 to the end of 1956 served in the NKVD or in other organs of repression of the Soviet Union acting against the Polish nation and the Polish state;
- 4) During the years 1944 to 1956:
 - a) Served in or functioned as an employee as part of the structure of the Security Services [UB], Security and Military Information Service, or of supervising cells of dominating units connected with the application of repression to persons active on behalf of the sovereignty and independence of the Polish Commonwealth,
 - b) Was employed, served, or functioned in organizing units or in official positions connected with repression against people suspected of or sentenced for activity undertaken on behalf of the sovereignty and independence of the Polish Commonwealth:
 - In the organs of the prosecutor and the military prosecutor,
 - In the general or military law courts,
 - In the prison service,
 - c) Was employed, served, or functioned in the public security apparatus beyond the structures of the Security Services, Security and Military Information Service, if during any connection with such service this person performed investigative and operational tasks directly connected with combating organizations or persons acting on behalf of the sovereignty and independence of the Polish Commonwealth;

SUMMARY

This article summarizes who is *not* eligible for the pension: collaborators with Germany, the NKVD (pre-cursor to the KGB, the Soviet Secret Police) or the Polish Communist Party.

działalnością wykonywała zadania śledcze i operacyjne związane bezpośrednio ze zwalczaniem organizacji oraz osób działających na rzecz suwerenności i niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej,

d) była funkcjonariuszem organów bądź jednostek organizacyjnych Polskiej

5) Partii Robotniczej lub Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, do których właściwości rzeczowej – terenowej i centralnej – należał nadzór nad instytucjami, o których mowa w lit. a i b, bądź nad zadaniami, o których mowa w lit. c;

5) uchybiła godności obywatela polskiego, wykorzystując władzę otrzymaną od instytucji stosujących represje do ciemnienia współwięźniów;

6) uchybiła godności obywatela polskiego, donosząc władzom komunistycznym o żołnierzach podziemia, legionistach, organizacjach podziemnych, partyzanckich i tych wszystkich, których obejmują art. 2 i 4;

7) dopuściła się zabójstwa lub innej zbrodni wobec osób cywilnych w okresie do 31 grudnia 1956 r. w związku z działalnością uznaną za działalność kombatanką lub równorzędną w rozumieniu ustawy, za co została skazana prawomocnym wyrokiem sądu.

3. Nie stosuje się przepisu ust. 2 pkt 4 lit. a i b wobec osób:

1) które przedłożą dowody, że do wymienionych służb i organów zostały skierowane przez organizacje niepodległościowe lub przez te organizacje były zwerbowane w celu udzielenia im pomocy;

d) Was a functionary of organs or of organizational units of the Polish Workers Party [PPR] or the United Polish Workers Party [PZP] that exercised supervision of material competence, both throughout the country and in the central office, over institutions as discussed in letters a and b, or over tasks as discussed in letter c;

5) Interfered with the dignity of a Polish citizen by exercising authority received from institutions exerting repression against fellow prisoners;

6) Interfered with the dignity of a Polish citizen by informing to Communist authorities about soldiers of the underground, legionnaires, underground organizations, partisan organizations, and all those covered by articles 2 and 4;

7) Committed murder or other crimes against civilians in the period before December 31, 1956, in connection with activity recognized as combat activity or the equivalent in the understanding of the law, for which the person was sentenced by a legal court decision.

3. The provision of paragraph 2 point 4 letters a and b does not apply to the following persons:

1) Who provide proof that they were directed to the mentioned services and organs by organizations of independence or were recruited by those organizations with the aim of giving help to them;

Translation by Dr. Lawrence Schofer

ARTICLE 22

ORIGINAL POLISH TEXT

Art. 22. 1. O spełnieniu warunków, o których mowa w art. 21, orzeka, w drodze decyzji administracyjnej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych lub osoby przez niego upoważnione, na podstawie udokumentowanego wniosku zainteresowanej osoby oraz rekomendacji stowarzyszenia właściwego dla określonego rodzaju działalności kombatanckiej lub represji. Rekomendacji udziela się bez względu na to, czy osoba ubiegająca się o uprawnienia zgłosi zamiar wstąpienia do stowarzyszenia. Na podstawie decyzji o przyznaniu uprawnień określonych w ustawie Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wydaje odpowiednie zaświadczenie.

2. W trybie, o którym mowa w ust. 1, wydawane są zaświadczenia potwierdzające uprawnienia osób, o których mowa w art. 20 ust. 3, z tym że w przypadku gdy zmarły małżonek (małżonka) posiadał potwierdzone uprawnienia, rekomendacja nie jest wymagana.

ENGLISH TRANSLATION

Art. 22. 1. Whether the conditions referred to in Article 21 have been met, shall be decided by way of an administrative decision by the Head of the Office for Combatants and other Repressed Persons or people authorized by him, based on the documented application of the interested party and a recommendation by an association relevant to a specific type of combatant activity or repression. The recommendation is given regardless of whether the applicant intends to join the association. On the basis of the decision to grant the benefits that are specified in the Statute, the Head of the Office issues an appropriate certificate.

2. In the track described in paragraph. 1, certificates are issued confirming the rights of the people referred to in Article 20, Statute 3, except that if the deceased spouse had their benefits approved, a recommendation is not required.

Translation by Ruth Kohn

SUMMARY

1. UDSKiOR will make a decision as to whether the applicant qualifies for the pension based upon his/her application as well as a recommendation or endorsement by an organization (such as, in the case of Holocaust survivors, the American Gathering of Holocaust Survivors and their Descendants).
2. The endorsing organization will then supply a certificate to UDSKiOR on behalf of the applicant. If a widow/er applies for the pension of the deceased spouse, who was already approved for the pension, an endorsement is not necessary.